

kommer i Udvalg, vil jeg gerne endnu til Slut blot gøre en enkelt Bemærkning til den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (A. C. Meyer). Det er fuldkommen rigtigt, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet fremhævede, at der er mange andre Aarsager til social Nød og Elendighed end Drikkeriet, og det kan ogsaa være rigtigt, som den ærede Ordfører fremhæver, at uheldige sociale Forhold kan føre til Drikkeri, men den ærede Ordfører og jeg vil sikkert være enige om, at selv om de andre Aarsager, Arbejdsløshed, trykkede økonomiske Kaar, uheldige huslige Forhold, kan føre til social Elendighed, saa er Forholdet det, at hvis der til den af andre Aarsager skabte sociale Elendighed ogsaa kommer Alkoholendigheden, saa bliver Elendigheden haabløs stor, saa haabløs stor, at Haabet om en lykkelig og lys Tid for den paagældende alt for ofte maa opgives. Dernæst har vi i de sidste Aar haft rig Lejlighed til at erfare, at netop vidtgaaende Forholdsregler overfor Alkoholfriheden, uden at der sker nogen Ændring i de sociale Forhold, kan føre til værdifulde Fremskridt. Der skete ikke nogen afgørende Ændring i de sociale Forhold fra 1916 til 1918, men der skete det, at man gennem Restriktionerne indførte vidtgaaende Foranstaltninger overfor Alkoholfriheden, og det førte uden nogen Forandring af de sociale Forhold til, at Livet blev omskabt i Tusinder af Hjem paa en saadan Maade, at man i disse Hjem ønsker, den Tilstand, man havde i 1918, hvor Adgangen til Alkohol praktisk talt var lukket, altid maatte blive bevaret. Gennem disse sidste Aars Erfaringer har vi haft rig Lejlighed til at se, at selv om jeg ikke helt vil afvise den Paastand, at daarlige sociale Forhold kan føre til Drikkeri, kan man dog gennem Foranstaltninger overfor selve Alkoholfriheden naa saa værdifulde sociale Fremskridt, at den, der vil løse det sociale Spørgsmaal til Bunds, ikke kommer udenom Alkoholspørgsmaalet som et af de Spørgsmaal, der selvstændigt maa tages op til Prøvelse og Løsning af dem, der ønsker at skabe Lys og Lykke i de tusind Hjem, hvor der nu er Mørke og Ulykke. Ud fra dette Synspunkt vil jeg udtale Haabet om, at den Drøftelse, der skal finde Sted i Udvalget, og som desværre paa Grund af den Maade, hvorpaa den højtærede Minister og Landstinget har behandlet denne Sag, først vil kunne finde Sted i næste Samling, maa foregaa paa en saadan Maade, at der gennem Lovgivningsforanstaltninger overfor Alkoholfriheden vil kunne ydes et værdifuldt Bidrag til det

sociale Fremskridt, der naas den Dag, da Alkoholspørgsmaalet løses.

H. O. Hansen: Af en af de ærede Ordførere blev det fremhævet, at sikkert ingen af Ordførerne havde talt paa deres Partis Vegne, da disse bestod baade af Afholdsmænd og Ikke-Afholdsmænd. En anden æret Ordfører fremhævede, at Partierne havde taget det Hensyn i denne Sag at vælge Afholdsmænd til Ordførere. Jeg skylder her at oplyse, at det ikke er Tilfældet i mit Parti, jeg er ikke Afholdsmænd, og jeg taler paa mit Partis Vegne i denne Sag. Ogsaa vort Parti anerkender Afholdssagens store Betydning for vort Folk, vi erkender, at den har skabt Lykke i mange Hjem, og at den har medvirket til social Højnelse i vort Folk. Men naar ærede Medlemmer vil søge at drage en Agitation for Forbudet ind her, kan vi ikke være med. Vi mener, at Afholdsspørgsmaalet bør løses ikke gennem Forbud, men gennem Oplysning. Det Lovforslag, der her foreligger, har efter vor Mening ikke noget med Forbud eller Ikke-Forbud at gøre, eller det burde i alt Fald ikke have det, men være en Næringslov. Og netop fordi vi kun betragter det ud fra Synspunktet en Næringslov, mener vi, at der er sket betydelige Forbedringer oppe i Landstinget. Landstinget har ført Lovforslaget ind paa et Grundlag, hvor der er Mulighed for at føre en Forhandling om det Spørgsmaal, her ligger for, det har bragt Lovforslaget ind i et brugbart Forhandlingsleje.

Da imidlertid den højtærede Minister i det andet Ting har erklæret, at Lovforslaget ikke vil kunne blive gennemført i denne Samling, skal jeg ikke trætte de faa Medlemmer af dette Ting, der har holdt tappert ud, med at tale om Enkeltheder i Lovforslaget — vi faar det jo at se igen næste Aar —, men kun omtale nogle enkelte Bestemmelser, som jeg haaber, vi kan faa fjernet fra Lovforslaget, naar vi atter kommer til at behandle det. Jeg tænker her saaledes paa Syndikatdriften, om hvilken vor Mening er kendt fra tidligere Behandlinger. Jeg haaber ogsaa, vi ved den endelige Behandling faar fjernet det Morgenforbud, der endnu findes i Lovforslaget. Thi derved tenderer man hen imod den anden Del af det, som Ædruelighedskommissionen endnu beskæftiger sig med. Jeg mener ikke, det er rigtigt at indføre Forbud og heller ikke Morgenforbud i dette Lovforslag, der efter min Mening er en Næringslov. Ved at have en saadan Passus i Lovforslaget rejser man nemlig Spørgsmaalet om